

EU ACT PROJECT EUROPE CITY TELLERS BUDAPEST

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

INTRODUZIONE (ITA)

Il progetto “Europe City Teller”

Il progetto “Europe City Teller - mediazione culturale e storytelling per il turismo, tra teatro, multimedialità e narrazione” (acronimo “EU-ACT”) opera nell’ambito del turismo culturale europeo, con l’obiettivo di sviluppare un’offerta di qualità, promuovere gli usi e costumi locali, prestare attenzione alla sostenibilità, proteggere e valorizzare il patrimonio, i paesaggi e la cultura locale.

Il progetto EU-ACT intende inserirsi nella strategia transnazionale sul turismo culturale promossa dalla Commissione Europea, che mira a realizzare una serie di attività per promuovere le competenze e i prodotti turistici transnazionali in relazione a temi specifici aventi un notevole potenziale di crescita e rispondere a preoccupazioni sociali, di coesione territoriale e di protezione/valorizzazione dei patrimoni naturali e culturali.

Questa guida è corredata di una APP In Realtà Aumentata: “europecitytellers” scaricabile dagli store del tuo cellulare. Scarica l’app e inquadra la pagina dove trovi il simbolo qui accanto, per accedere a contenuti multimediali extra.

INTRODUCTION (ENG)

The “Europe City Teller” project

The project “Europe City Teller – cultural mediation and storytelling for tourism, between theater, multimedia and storytelling” (acronym “EU-ACT”) operates in the European cultural tourism sector, with the aim of developing a quality offer, promoting local customs and traditions, paying attention to sustainability, protecting and enhancing the heritage, landscapes and local culture.

The EU-ACT project intends to integrate itself into the transnational cultural tourism strategy promoted by the European Commission, which aims to carry out a series of activities to promote transnational tourism skills and products in relation to specific themes with significant growth potential and to respond to social concerns, to problems of territorial cohesion and of protection/enhancement of natural and cultural heritages.

This guide is accompanied by an Augmented Reality APP: “europecitytellers” which can be downloaded from your mobile phone store. Download the app and frames the page where you can find the symbol shown at right, to access extra multimedia content.

EINFÜHRUNG (GER)

Das Projekt „Europe City Teller“

Das Projekt „Europe City Teller – Kulturvermittlung und Geschichtenerzählen für Tourismus“ (Akronym „EU-ACT“) ist im europäischen Kulturtourismus tätig, mit dem Ziel, ein qualitatives Angebot zu entwickeln, das lokale Bräuche und Traditionen fördert, auf Nachhaltigkeit ausgelegt ist, sowie das gemeinsame europäische Erbe und die lokale Kultur schützt und verbessert.

Das EU-ACT-Projekt folgt der von der Europäischen Kommission entwickelten transnationale Kulturtourismusstrategie. Das Hauptziel der Strategie ist die Förderung transnationaler touristischer Methoden und Produkte, die ein vielversprechendes Wachstumspotenzial haben und gleichzeitig helfen soziale Anliegen, Probleme des territorialen Zusammenhalts und des Schutzes / der Verbesserung des natürlichen und kulturellen Erbes zu gewährleisten.

Dieser Leitfaden wird von einer Augmented Reality-App begleitet: „europacitytellers“, die Sie in Ihrem Handy-Store herunterladen können. Laden Sie die App herunter und rahmen Sie die Seite ein, auf der Sie das rechts abgebildete Symbol finden, um auf zusätzliche Multimedia-Inhalte zuzugreifen.

WPROWADZENIE (POL)

Projekt „Europe City Teller“

Projekt „Europe City Teller – mediacja kulturowa i storytelling w turystyce, pomiędzy teatrem, multimediami i storytellingiem“ (akronim dla EU-ACT) operuje w sektorze Europejskiej turystyki kulturowej.

Projekt ma na celu wykorzystanie zróżnicowanego, wewnętrznego potencjału turystycznego, umożliwiając tworzenie produktów turystycznych o wysokiej jakości. EU-ACT zamierza włączyć się w ponadkrajową strategię turystyki kulturowej promowanej przez Komisję Europejską poprzez promocję lokalnych zwyczajów i tradycji, kładąc nacisk na zrównoważony rozwój jak i ochronę dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego.

Strategia rozwoju turystyki ukierunkowana jest na działania i promocję umiejętności związanych z turystyką międzynarodową, a także produktów.

Strategia ta ma na celu reagowanie na problemy społeczne, problemy dotyczące spójności terytorialnej i ochrony dziedzictwa narodowego.

Kontekst działań projektu skupia się na obszarach turystyki kulturowej o znacznym potencjale wzrostu. Przewodnikowi towarzyszy aplikacja: „europacitytellers“. Aplikacja dostępna jest na system Android i iOS. Pobierz aplikację z telefonu. W aplikacji mobilnej skorzystaj z technologii rozszerzonej rzeczywistości. Skieruj aparat telefonu na symbol znajdujący się po prawej stronie, aby uzyskać dostęp do dodatkowych treści multimedialnych.

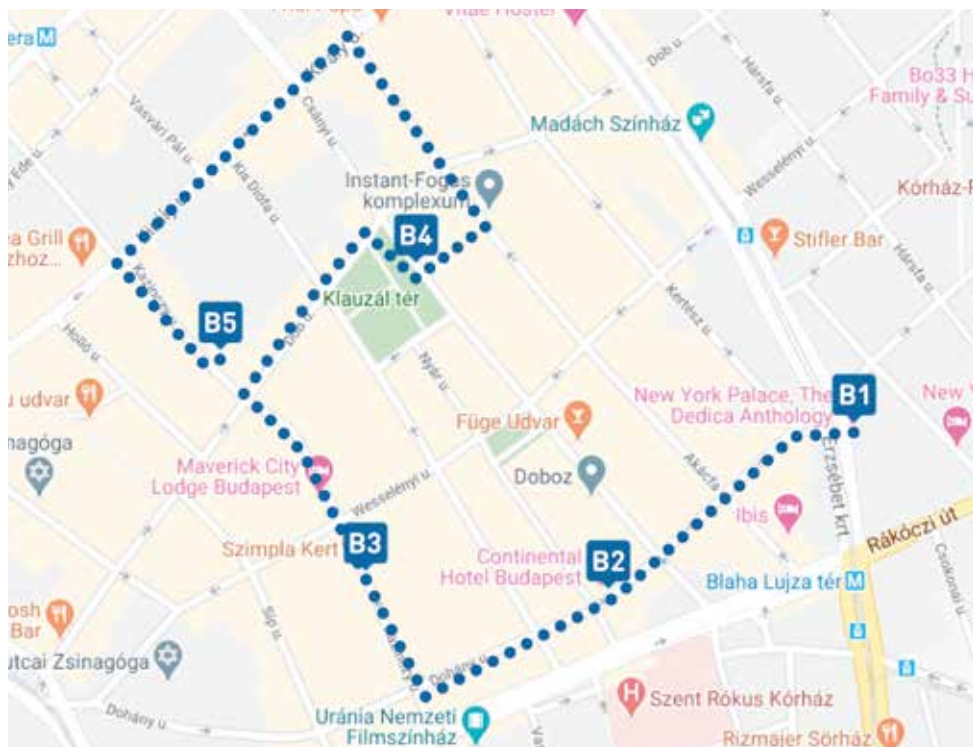
BEVEZETŐ (HUN)

Az „Europe City Teller” projekt

A projekt, "Európai Városi Elbeszélő – kulturális közvetítés, turisztikai történetmesélés színházi, multimédiás, story telling eszközökkel" (röviden EU-ACT) az európai kulturális turizmus szektorban tevékenykedik, abból a célból, hogy minőségi szolgáltatás keretében bemutassa a helyi szokásokat, hagyományokat, felhívja a figyelmet a fenntarthatóságra, óvja és megerősítse a helyi örökséget, specialitásokat és kultúrát.

Az EU-ACT projekt, szándéka szerint, integrálódik az Európa Tanács nemzetek közötti kulturális turizmusra vonatkozó stratégiájába, melynek célja, hogy felkaroljon olyan tevékenységeket, melyek a nemzetek közti turizmushoz kapcsolódó képességfejlesztést és termékeket támogatnak. Mivel ezek jelentősen befolyásolhatják az előrelépést olyan fontos témákban mint a társadalmi aggályok, a területi egybetartozás, valamint a természeti és kulturális örökség védelme/megerősítése.

Ezt az útmutatót egy kiterjesztett valóság APP kíséri: „europecitytellers”, amelyet mobiltelefonra letölthetünk. Töltse le az alkalmazást, és keresse meg azt az oldalt, ahol megtalálhatja a jobb oldalon látható szimbólumot, hogy hozzáférjen a multimédiás tartalomhoz.

Introduzione (ITA) / Introduction (ENG)	p.I
Einführung (GER) / Wprowadzenie (POL)	p.II
Bevezető (HUN)	p.III

Project Europe City Tellers Budapest

B1 img. 01	p.2
Erzsébetváros (ITA)	p.3
Erzsébetváros (ENG)	p.4
Erzsébetváros (Elisabethstadt) (GER)	p.5
Dzielnica Erzsébetváros (POL)	p.6
Erzsébetváros (HUN)	p.7
B2 img. 02	p.8
New York Café (ITA)	p.9
New York Café (ENG)	p.10
New York Café (GER)	p.11
New York Café (POL)	p.12
New York Kávéház (HUN)	p.13
B3 img. 03	p.14
Bagno Hungária (ITA)	p.15
Hungária Baths (ENG)	p.16
Die Hungária-Bäder (GER)	p.17
Łazienki Hungária (POL)	p.18
Hungária Fürdő (HUN)	p.19
B4 img. 04	p.20
Mercato degli Agricoltori (ITA)	p.21
Farmers' Market (ENG)	p.22
Der Wochenmarkt (GER)	p.23
Rynku Rolników (POL)	p.24
Háztáji Piac (HUN)	p.25
B5 img. 05	p.26
Il Mercato di Klauzál Square (ITA)	p.27
The Market Place of Klauzál Square(ENG)	p.28
Der Markt am Klauzál-Platz (GER)	p.29
Targ na Placu Klauzál (POL)	p.30
Klauzál Téri Vásárcsarnok (HUN)	p.31
B5 img. 05	p.32
Ristorante Zuppa di Pietra (ITA)	p.33
Soup of Stone Restaurant (ENG)	p.34
Das Steinsuppenrestaurant (GER)	p.35
Restauracja „Zupa na Kamieniu” (POL)	p.36
Kőleves Vendéglő (HUN)	p.37

Disclaimer	p.38
-------------------	------

PROJECT EUROPE
CITY TELLERS
BUDAPEST

ERZSÉBETVÁROS (ITA)

Zona Interna (settima) della parte Pest nella città di Budapest

Dopo il dominio turco (nel Settecento), le mura della città di Pest si trovavano nell'odierno Kiskörút (Piccolo Viale) e l'area di Erzsébetváros divenne una zona ricca di fattorie e vigneti. La struttura del distretto fu determinata dalla costruzione delle prime strade come la Király, la Dob Street e Nagykörút.

Il settimo distretto fu istituito nel 1873, quando Buda, Pest e Óbuda furono riunite.

I residenti del distretto fecero una petizione nel dicembre 1881, per chiamare il distretto Erzsébetváros, come la moglie dell'Imperatore Francesco Giuseppe, Elisabetta.

Camminando lungo le strade di Erzsébetváros possiamo ammirare le caratteristiche degli edifici tipici della zona Pest. Molte di queste strutture furono costruite verso la fine del XIX secolo, secondo canoni stilistici differenti. Una cosa comune a tutti gli edifici è la particolare atmosfera mantenuta nei loro vicoli e cortili interni.

Persino ora è il distretto più popolato della capitale e presenta un'architettura e degli abitanti molto diversi tra loro.

Sebbene gli Ebrei vivessero in tutta Budapest, Erzsébetváros divenne il cuore della vita religiosa degli Ebrei Ortodossi. Nella Seconda Guerra Mondiale, durante l'occupazione nazista di Budapest, il "grande ghetto" fu circoscritto in questo distretto. I residenti non Ebrei furono mandati a vivere in altri luoghi e decine di migliaia di Ebrei furono costretti a vivere ammassati nel distretto in condizioni molto disumane.

Dopo la Seconda Guerra Mondiale le fabbriche, i negozi fiorenti, le case popolari furono nazionalizzate. Il distretto iniziò ad essere trascurato, il quartiere divenne sempre più disastroso. I benestanti si trasferirono altrove, molti edifici caddero a pezzi.

Nei primi anni del 2000, nelle palazzine disabitate e nei relativi cortili interni, sorsero i cosiddetti "ruin pub". L'idea interessante fece scaturire una moda alternativa che negli anni è diventata un'attrazione turistica. Oggi l'area tra Király e Dohány Street è chiamata "il quartiere delle feste (party-quarter)". Il "quartiere delle feste" attira tanti giovani ungheresi e stranieri che vogliono uscire a divertirsi. Nel frattempo è iniziata una forte "gentrificazione" (miglioramento socio-culturale). Nei terreni inutilizzati iniziarono a fiorire nuove costruzioni e il distretto è entrato in una nuova fase di sviluppo.

ERZSÉBETVÁROS (ENG)

Inner District (7th) of the Pest side of Budapest

After the Turkish occupation (in the 1700's) the city walls of Pest were on today's Kiskörút (Small Boulevard), and the area of Erzsébetváros was dotted with farms and vineyards. The structure of the district was determined by the first streets such as Király or Dob Street and Nagykörút. The 7th district came into existence in 1873 when Buda, Pest and Óbuda were united.

The residents of the district in December 1881 petitioned to name the district Erzsébetváros after kaiser Franz Joseph's wife, Elisabeth.

Walking down the streets of Erzsébetváros we may admire the characteristics of the typical buildings of the Pest side, the tenement houses. Most of them were built at the end of the 19th century, carrying the marks of different styles. One thing is common in all of them, they all have suspended passageways and inner yards with their own atmosphere.

Even now, it is still the capital's most populated district, and it is really diverse regarding both architecture and residents.

Although, initially Jews lived in all parts of Budapest, Erzsébetváros became the heart of religious life for orthodox Jews. In World War II during the Nazi occupation of Budapest the big ghetto was established here. The non-Jew residents were relocated and tens of thousands of Jews were crammed together here in a very inhumane way.

After World War II the factories, the thriving stores and the tenement houses were nationalized. The district got neglected, the neighbourhood became more and more ruinous. The wealthy moved away, numerous buildings started to dilapidate.

In the early years of the 2000s in the vacant blocks and in their inner yards the so called "ruin-pubs" were set up. The interesting idea started an alternative trend, which over the years became a tourist attraction. Nowadays the area between Király and Dohány Streets is called "party-quarter". The "party-quarter" attracts lots of young Hungarians and foreigners who want to go out. In the meantime, a strong gentrification has started. On the vacant sites new constructions began and the district has started to develop again.

ERZSÉBETVÁROS (ELISABETHSTADT) (GER)

Innenbezirk auf der Pestseite von Budapest

Nach der Unterwerfung durch die Türken (ganz zu Anfang des 18. Jahrhunderts) befanden sich die Pester Stadtmauern an der Stelle des heutigen Kiskörút (oder Kleinen) Boulevards, und auf dem Gelände von Erzsébetváros befanden sich verstreute Felder und Weingärten. Die Struktur des Bezirks wurde von den ersten Straßen, wie etwa Király oder Dob-Straße und Nagykörút geprägt. Der 7. Bezirk entstand, als 1873 Buda (deutsch Ofen), Pest und Óbuda (deutsch Alt-Ofen) sich zusammengeschlossen.

Im Dezember 1881 forderten die Einwohner des Bezirks, dass Erzsébetváros nach Elisabeth, der Gattin des Kaisers Franz Joseph benannt werden sollte. Wenn man durch die Straßen der Elisabethstadt flaniert, kann man die Besonderheiten der typischen Bauten Pests, der Mietshäuser, bewundern. Die meisten von ihnen wurden am Ende des 19. Jahrhunderts in recht unterschiedlichen Stilen errichtet. Eines haben sie alle gemeinsam: Außengänge und Innenhöfe mit der ihnen eigenen Atmosphäre.

Noch heute ist Erzsébetváros der dichtest besiedelte Bezirk der Hauptstadt, der sich durch eine große Vielfalt seiner Architektur und seiner Bewohner auszeichnet. Obwohl Juden ursprünglich in ganz Budapest wohnten, wurde Erzsébetváros zum Zentrum des religiösen Lebens der orthodoxen Juden. Hier wurde auch im Zweiten Weltkrieg, während der deutschen Besetzung, das große Ghetto eingerichtet. Nichtjüdische Einwohner wurden umgesiedelt, und Zehntausende von Juden in unmenschlicher Weise zusammengepfercht.

Nach dem Krieg wurden die Fabriken, die prosperierenden Läden und die Mietshäuser verstaatlicht. Der Bezirk wurde vernachlässigt, und das Viertel bestand zunehmend aus verfallenden Gebäuden. Wohlhabende Bürger zogen weg, und zahlreiche Gebäude verkamen immer mehr.

In den ersten Jahren des 21. Jahrhunderts entstanden in den leer stehenden Häusern und ihren Innenhöfen die sogenannten „Ruinenkneipen“. Diese interessante Idee stand am Anfang eines alternativen Trends, der in den Folgejahren bei Touristen sehr beliebt wurde. Heute wird das Viertel zwischen der Király- und Dohány-Straße als „Feiertiertel“ bezeichnet, das große Mengen junger Ungarn und Ausländer anzieht, die einen tollen Abend verbringen möchten. Zugleich begann ein starker Prozess der Gentrifizierung. Auf den unbebauten Flächen entstanden Neubauten, und der Bezirk begann sich erneut zu entwickeln.

DZIELNICA ERZSÉBETVÁROS (POL)

Centralnie położona, siódma dzielnica po peszteńskiej stronie Budapesztu

Po okupacji tureckiej, w XVIII wieku, mury miejskie Pesztu biegnęły wzdłuż dzisiejszej obwodnicy Kiskörút (Mały Bulwar) a na terenie obecnej dzielnicy Erzsébetváros rozsiane były gospodarstwa rolne i winnice. Strukturę dzielnicy określiły pierwsze ulice, takie jak Király, Dob i Nagykörút. Siódmą dzielnicę utworzono w 1873 roku, gdy nastąpiło połączenie Budy, Pesztu i Óbudy.

W grudniu 1881 roku mieszkańcy dzielnicy zwrócili się o nadanie jej nazwy Erzsébetváros na cześć żony cesarza Franciszka Józefa, Elżbiety („Sissi”).

Spacerując ulicami Erzsébetváros, możemy podziwiać charakterystyczne kamienice typowe dla Pesztu. Większość wzniesiono pod koniec XIX wieku i noszą one cechy różnych stylów. Dla wszystkich wspólne jest jedno: przewiązki i wewnętrzne dziedzińce tworzące szczególną atmosferę.

Nawet teraz ta dzielnica stolicy jest najgęściej zaludniona i widać jej wyraźne zróżnicowanie pod względem architektury i mieszkańców.

Chociaż początkowo Żydzi zamieszkiwali wszystkie części Budapesztu, dzielnica Erzsébetváros stała się ośrodkiem życia religijnego ortodoksyjnych Żydów. Podczas II wojny światowej i okupacji hitlerowskiej to tutaj utworzono duże getto. Nieżydowskich mieszkańców wysiedlono a dziesiątki tysięcy Żydów stłoczono w niehumanitarny sposób.

Po II wojnie światowej zakłady, popularne sklepy i kamienice zostały znacjonalizowane. Dzielnica była zaniedbana, okolica popadała w ruinę. Bogaci mieszkańcy się wyprowadzili i wiele budynków zaczęło niszczeć.

Na początku XXI wieku w opuszczonych kwartałach i na dziedzińcach otwierano tzw. „ruin pubs”, zrujnowane puby. Ten ciekawy pomysł zapoczątkował alternatywny trend, który z biegiem lat zyskał status atrakcji turystycznej. Część miasta leżąca między ulicami Király i Dohány jest obecnie nazywana „kwartałem imprez”. „Kwartal imprez” przyciąga tłumy młodych Węgrów i turystów, którzy chcą wyjść na miasto. Jednocześnie rozpoczął się wyraźny proces gentryfikacji. Na pustych parcelach zaczęły powstawać budynki i dzielnica znów się rozwija.

ERZSÉBETVÁROS (HUN)

Budapest pesti oldalának egyik belvárosi része, a VII. kerület

A török hódoltság utáni időkben (1700-as években) a mai Kiskörút mentén húzódtak Pest városfalai, s a későbbi Erzsébetváros helyén elszórt tanyák, szőlőskertek jöttek létre. A kerület szerkezetét az elsőként kialakult utcák (Király utca, Dob utca, Nagykörút) határozták meg, akkor még földszintes kis házaikkal. A VII. kerület 1873-ban, a Buda, Pest és Óbuda egyesítésekor jött létre.

A kerületi polgári kör kérvényezte 1881 decemberében, hogy a VII. kerületet I. Ferenc József feleségéről, Erzsébet királynéről elnevezhessék Erzsébetvárosnak. Erzsébetváros utcáin sétálgatva megcsodálhatjuk a 19. század végén gyors tempóban épült pesti bérházak jellegzetességeit. Különböző stílusokból merített díszítések egyedivé teszik őket, ami viszont közös bennük, hogy mindegyikre jellemzőek a függőfolyosók és a sajátos atmoszférájú belső udvarok.

Még napjainkban is a főváros legsűrűbben lakott területe, és mind építészetében, mind lakóiban nagy változatosságot mutat.

Bár eleinte Budapest minden kerületében éltek zsidó lakosok, az ortodox zsidóság vallási életének főbb központjai itt helyezkedtek el. A II. világháborúban a náci megszállás idején ebben a kerületben állították fel a nagy gettót, ahol több tízezer zsidót zsúfoltak össze embertelen körülmények között, egyidejűleg kitelepítve onnan a nem zsidó lakosságot.

A háború után a kerület üzemeit, prosperáló üzleteit és bérházait államosították, a városrész elhanyagolt, folyamatosan leépülő környékké vált. A tehetősebb családok, lakók elköltöztek, sok régi bérház pusztulásnak indult.

A 2000-es évek elejétől a kiüresedett bérházakban és azok belső udvarain megjelentek a romkocsmának nevezett és műfajt teremtő vendéglátóhelyek. Az érdekes ötletből alternatív divat lett, majd turistalátványossággá avanszálódott. Mára a Király és a Dohány utca közötti területet "bulinegyed"-ként emlegetik. Rengeteg szórakozni vágyó fiatalt és külföldit vonz a hely. Ezzel összefüggésben megindult az erőteljes dzsentrifikáció is, valamint az üres telkeken építkezések kezdődtek, a kerület újra fejlődésnek indult.

NEW YORK CAFÉ (ITA)

Il posto conosciuto come "Il più bel Café" è strettamente collegato alla letteratura ungherese, alla cinematografia e all'arte figurativa. Il maestoso ed eclettico edificio al centro della città ha aperto le sue porte a Nagykörút nel 1894, come sede della New York Insurance Company.

Il palazzo a quattro piani con il lussuoso New York Café al piano terra è decorato con una piccola fontana all'ingresso, candelabri veneziani e statue di bronzo lungo le scale. Gli spazi interni sono separati da colonne di marmo a spirale. La musica zigana e la bellezza delle stanze creavano un'atmosfera particolare.

Le statue ornamentali di bronzo all'esterno del Café rappresentano i quattordici fauni oscuri, simboli di sensualità e follia. Qui si può anche ammirare la figura di "El Asmodai" come rappresentazione dello spirito del caffè e del pensiero, affinché gli artisti possano trarre ispirazione.

Nonostante il New York Café fosse aperto solo per clienti esclusivi, divenne subito il centro della vita letteraria e artistica, dato che fu ricordato nella storia culturale ungherese come il posto preferito per gli incontri tra artisti, scrittori e poeti. Il locale riunì molti scrittori ungheresi famosi e importanti, come Mihály Babits, Frigyes Karinthy, Dezső Kosztolányi, i quali scrissero le loro opere proprio qui.

I quotidiani più influenti come, per esempio, "Nyugat", furono redatti al piano superiore, sui tavoli di marmo della galleria. Non c'è da meravigliarsi se la posizione centrale dell'edificio e la mentalità aperta alla promozione dell'arte fornì ai giovani artisti l'atmosfera giusta dove esercitare appieno il loro potenziale creativo. A quell'epoca gli scrittori non molto famosi e poveri potevano ottenere la "ciotola degli scrittori" con prosciutto, salumi e formaggio, servita a basso costo grazie a un'idea innovativa dei proprietari, i fratelli Harsányi. Alla fine tutti potevano chiedere e avere una penna, dell'inchiostro e la cosiddetta "lingua del cane" un lungo e piccolo pezzo di carta per scrivere.

Dopo la Seconda Guerra Mondiale, quello che una volta era il famoso Café, cadde in rovina e fu utilizzato per vendere articoli sportivi. Nonostante il Café riaprì nel 1954 con il nome di Hungária, il New York Café fu ristrutturato e ritornò al suo splendore solo nel 2006.

Ilona Harnos (1885-1965) fu una scrittrice, moglie di Dezső Kosztolányi. Scrisse molte storie sui clienti del Café.

NEW YORK CAFÉ (ENG)

The place known as “The Most Beautiful Café” is closely intertwined with Hungarian literature, cinematics and fine arts. The grandiose, eclectic style building in the center of the city opened its doors in Nagykörút in 1894 as the hall of the New York Insurance Company.

The four storied palace with the luxurious New York Café on the ground floor was decorated with a little fountain at the entrance, with chandelier from Venice and bronze statues on the stairs. The spaces within the interior are separated by spiral marble columns. The Gypsy music and the beauty of the room provided a particular ambiance.

The ornamental brass statues on the exterior of the Café are the fourteen sinister fauns as the symbols of sensuality and mockery. The figure of “El Asmodai” can also be found here, as the representation of the spirit of coffee and thinking, so as to provide inspiration for the artists dropping in.

Although the New York Café was open mostly for exclusive guests, it soon became the centre of literary and artistic life, since it went down in Hungarian culture-history as the favorite place for rendezvous of artists, writers and poets. The shop was the gathering place of many famous Hungarian writers of distinction, such as Mihály Babits, Frigyes Karinthy, Dezső Kosztolányi who created their writing here. The most influential newspapers as e.g. “Nyugat” were edited upstairs, on the marble tables of the gallery. No wonder, since the central placement of the building and the mentality that promoted arts provided the young artists with an atmosphere in which they could exert their creative potential to the fullest. Back then, the not so well-known and often poor writers could get access to the “writers’ bowl”, with some ham, salami and cheese nicely served at a small expense, thanks to the innovation of the owners, the Harsányi brothers. Eventually everybody could ask for pen, ink and the so-called “dog tongue” a longish small piece of paper for writing.

After World War II, the once famous café fell into disrepair and it served as a sporting goods shop. Although the café reopened in 1954, under the name of Hungária, it wasn’t until 2006 that the New York Café was restored in its original splendour.

Ilona Harnos (1885-1965) writer, the wife of Dezső Kosztolányi wrote many stories about the famous guests of the Café.

NEW YORK CAFÉ (GER)

Die Geschichte dieses Ortes, der als „das schönste Café“ gilt, ist eng mit der ungarischen Literatur, Filmwelt und Kunst verbunden. Der grandiose Bau mit seinem eklektischen Stil in der Stadtmitte wurde 1894 in Nagykörút als Sitz der New York Insurance Company eröffnet. Der viergeschossige Prunkbau mit dem luxuriösen New York Café im Erdgeschoss war mit einem kleinen Springbrunnen am Eingang, einem venezianischen Leuchter und Bronzestatuen auf den Treppen geschmückt. Die Räume im Innern werden durch gedrehte Marmorsäulen abgetrennt. Zigeunermusik und die Schönheit des Raums schufen hier ein besonderes Ambiente. Die bronzenen Schmuckstatuen an der Außenwand des Cafés stellen vierzehn sinistre Faune als Symbole der Sinnlichkeit und des Spotts dar. Hier findet man auch die Figur des El Asmodai, der den Geist des Kaffees und das Denken symbolisiert, um die vorbeischauenden Künstler zu inspirieren.

Obwohl das New York Café eher für exklusive Gäste bestimmt war, wurde es bald zu einem Zentrum des literarischen und künstlerischen Lebens und ging in die ungarische Kulturgeschichte als ein Treffpunkt von Künstlern, Schriftstellern und Dichtern ein. Das Kaffeehaus war ein Sammelpunkt für viele berühmte und mit Preisen ausgezeichnete ungarische Schriftsteller, wie Mihály Babits, Frigyes Karinthy und Dezsö Kosztolányi, die hier ihre Werke schrieben. Die einflussreichsten Zeitungen, wie zum Beispiel Nyugat, wurden in den Obergeschossen herausgegeben, auf den Marmortischen der Galerie. Dies nimmt nicht wirklich Wunder, da die zentrale Lage des Gebäudes und die hier vorherrschende Mentalität jungen Künstlern eine Atmosphäre anbot, in der sie ihr kreatives Potenzial in vollem Ausmaß entwickeln konnten. In jenen Zeiten konnten weniger bekannte und oft arme Schriftsteller auf die „Schriftstellerschale“ zugreifen, in der die innovativen Eigentümer des Baus, die Harsányi Brüder, Schinken, Salami und Käse zu günstigen Preisen angeboten. Schließlich konnte jedermann eine Feder, Tinte und die sogenannte „Hundezunge“, einen kleinen länglichen Zettel, zum Schreiben bestellen.

Nach dem Zweiten Weltkrieg verfiel das einstmals berühmte Café, und in den Räumen war lange ein Sportgeschäft untergebracht. Obwohl das Kaffeehaus 1954 neu unter dem Namen Hungária eröffnete, wurde das New York Café erst 2006 wieder in seinem ganzen ursprünglichen Glanz restauriert.

Ilona Harnos (1885–1965), Schriftstellerin und Ehefrau von Dezsö Kosztolányi, schrieb zahlreiche Geschichten über die berühmten Gäste des Kaffeehauses.

NEW YORK CAFÉ (POL)

To miejsce, znane jako „najpiękniejsza kawiarnia”, jest ściśle powiązane z węgierską literaturą, kinem i sztuką. Wspaniały, eklektyczny budynek w centrum miasta otwart swoje podwoje na Nagykörút w 1894 roku jako siedziba New York Insurance Company.

Czteropiętrowy pałac z luksusową kawiarnią New York Café na parterze zdobita mała fontanna przy wejściu, wenecki żyrandol i posągi z brązu na klatce schodowej. Wewnętrzne podziały wyznaczają kręcone marmurowe kolumny. Cygańska muzyka i wyjątkowa uroda sali tworzyły szczególny klimat.

Ozdobne mosiężne posągi na zewnątrz kawiarni to czternaście złowrogich faunów symbolizujących zmysłowość i szyderstwo. Można tutaj także wypatrzeć postać Asmodeusza, symbolu ducha kawy i myślenia, który miał zapewnić inspirację zagląającym tu artystom.

Chociaż kawiarnia New York Café była otwierana przede wszystkim dla wyjątkowych gości, wkrótce stała się ośrodkiem życia literackiego i artystycznego i zapisała się w historii węgierskiej kultury jako ulubione miejsce spotkań artystów, pisarzy i poetów. Przychodziło do niej wielu znanych, wybitnych węgierskich pisarzy, na przykład Mihály Babits, Frigyes Karinthy czy Dezső Kosztolányi, którzy tutaj tworzyli. Najbardziej wpływowe gazety, np. „Nyugat”, powstawały na górze, na marmurowych stołach galerii. Trudno się dziwić, skoro centralna lokalizacja budynku i umysłowość promująca sztukę zapewniały młodym artystom atmosferę, w której mogli jak najpełniej realizować swój potencjał twórczy. W tamtych czasach, dzięki uczynności właścicieli, braci Harsányi, niezbyt znani (i często biedni) pisarze mogli liczyć na niedrogą i ładnie podaną „miskę pisarzy” z szynką, salami i serem. Ostatecznie każdy mógł poprosić o pióro, atrament i tzw. „psi język”, czyli długi skrawek papieru do pisania.

Po II wojnie światowej słynna niegdyś kawiarnia niszczała i służyła jako sklep z artykułami sportowymi. Mimo jej ponownego otwarcia w 1954 roku pod szyldem Hungária, dawny blask New York Café przywrócono dopiero w 2006 roku.

Ilona Harnos (1885–1965) pisarka, żona Dezső Kosztolányiego; napisała wiele opowiadań poświęconych sławnym gościom tej kawiarni.

NEW YORK KÁVÉHÁZ (HUN)

A "Világ Legszebb Kávéháza" néven ismert hely történelme szorosan összeforr a magyar irodalom, filmművészet és képzőművészet történelmével. A Nagykörút legimpozánsabb, eklektikus stílusban tervezett épülete 1894-ben nyitotta meg kapuit a belváros szívében, mint a New York Biztosító Társaság székhelye.

A négy emeletes palota a földszintjén berendezett pompás New York Kávéház bejáratát szökőkút, a termeket velencei csillárok, a lépcsőt bronzszobrok díszítették. A több elkülönített térre tagolódó belső teret csavart márványoszlopokkal választották el egymástól. A cigányzene és a termék szépsége különleges hangulatot nyújtottak. A Kávéház külső szobordíszei, a jellegzetes tizennégy bronz ördög faunalak az érzékiséget, a csúfolódó kedvet szimbolizálják. Itt található „El Asmodáj” alakja is, amely a kávé és a gondolkodás szellemét hirdeti a mai napig, ezzel támogatva, inspirálva a betérő művészeket.

Habár a New York Kávéházat eredetileg előkelő vendégeknek nyitották, azonban hamar az irodalmi és művészi élet központjává vált: a művészek, írók és költők kedvenc találkozóhelyeként vonult be a történelembe és a magyar kultúrtörténetbe. Olyan neves művészeink törzshelyévé vált az épület mint Babits Mihály, Karinthy Frigyes, Kosztolányi Dezső, akik itt alkották műveiket. A legbefolyásosabb kulturális folyóiratok szerkesztése, mint a Nyugat, a karzat márvány asztalain zajlott. Nem is csoda hogy így alakult, hiszen a budapesti kávéház központi elhelyezkedése és művészeteket pártoló mentalitása megteremtette az ifjú művészek számára azt a légkört, ahol nyugodtan tudnak alkotni, gondolkodni, ihletet meríteni. A Harsányi-fivérek találmányaként az írók számára hamarosan elérhetővé vált az „írotál” ami egy kevés sonka, szalámi és sajt volt csinosan tálalva, amelyhez fillérekért juthattak hozzá az akkor kevésbé elismert, így szegényes művészek. Akkoriban a Kávéház falain belül bárki kérhetett tollat, tintát és „kutyanyelvet”, azaz kis darab papírcsíkot is az íráshoz.

Mint sok budapesti épületet, a II. Világháború után a kávéházat elhanyagolták, eleinte sport boltként működött. 1954-ben újra kinyitott itt a Hungária kávéház, azonban a New York Kávéház csak 2006-ban lett eredeti szépségében helyreállítva.

Harmos Ilona [1885-1965] író, Kosztolányi Dezső felesége, sok anekdotát megörökített a New York Kávéház híres vendégeiről.

BAGNO HUNGÁRIA (ITA)

Hotel Continental Budapest

Nel 1827 il commerciante di seta András Gamperl aprì la Gamperl Iron Spa in questo sito. Tuttavia, l'inondazione di Pest del 1838 distrusse il primo edificio e, dagli anni 40 del XIX secolo, gli abitanti di Pest iniziarono a chiamare la spa ristrutturata con il nome di Hungária.

Intorno al 1890, l'ala di Nyár Street fu ricostruita significativamente e le terme, che in precedenza avevano 15 vasche, furono estese. Nel 1897, la famiglia Ringer acquistò la Hungária Spa, dotata di numerose sale da bagno, quattro camere per gli ospiti e un giardino per il relax, e la trasformò in una spa più complessa, andando incontro ai gusti di quell'epoca. La vasca in pietra, le 60 vasche e il bagno turco erano accessibili da Nyár Street, mentre in Klauzál Street c'era l'ingresso alle terme pubbliche curative con 1.500 spogliatoi, un buffet e un'area riservata chiamata sezione fashion.

Nel 1907, Emil Ágoston, disegnò un progetto per un'imponente e moderna spa da costruire al numero 44 di Dohány Street. Nel 1910, il palazzo a più piani in stile secessione viennese, fu terminato e oltre alla solita struttura termale fu costruita una piscina olimpionica per le competizioni di nuoto. La cupola di vetro della piscina aveva un sistema meccanico con il quale era possibile aprirla durante le belle giornate, per permettere ai clienti di fare il bagno all'aria aperta.

Negli anni 20 del XX secolo, la manutenzione divenne complessa e nell'ala di Nyár Street fu aperto il Continental Hotel, mentre la spa pubblica di Klauzál Street fu demolita e al suo posto fu costruito un palazzo in stile art deco (oggi al 46 di Dohány Street). Nella parte restante dell'edificio decorata in stile liberty, fu inaugurato il teatro Kamara Motion Picture, che ha operato per un periodo relativamente breve.

Nel 1970 l'hotel chiuse e l'edificio della spa fu sempre più trascurato.

Dagli anni Ottanta la struttura diventò pericolante, le piastrelle e le ceramiche in maiolica che decoravano l'interno furono rimosse, la cupola di vetro fu distrutta e i senzاتetto iniziarono a trovare rifugio nell'edificio.

Nel 2005 la parte restante della spa fu messa in vendita e, al posto delle Hungária Baths e del Continental Hotel, dopo un accurato lavoro di ristrutturazione, il 15 giugno 2010 ha aperto il Continental Hotel Budapest Superior.

HUNGÁRIA BATHS (ENG)

Hotel Continental Budapest

In 1827 the silk trader, András Gamperl opened the Gamperl Iron Spa on this site. However, the 1838 Pest flood, washed away that first building, and the Pest residents began to refer to the rebuilt spa by the name of Hungária from the 1840s.

Around 1890, the Nyár Street wing was reconstructed significantly, and the bathhouse operating earlier with just 15 tubs was expanded. In 1897, the Ringer family acquired the Hungária Spa, which had several bathrooms, four guestrooms and a relaxation garden and turned it into a bathing complex, meeting the modern requirements of that time. The stone bath, 60 tubs and four steam baths were accessible via Nyár Street, while the entrance to the medicinal public spa with 1,500 cubicles, a buffet and a separate so-called fashion section was from Klauzál Street.

In 1907, Emil Ágoston, drew up the plans for the impressive, modern bathhouse to be built at 44 Dohány Street. In 1910, the several-storey building in the style of the Viennese secession was handed over, and in addition to the accustomed bathing facilities also housed a columned swimming hall where swimming competitions were held. The glass dome of the swimming pool was mechanically adjustable, and in fine weather, it was drawn back so that guests could bathe in the open air.

In the 1920s the baths' maintenance became harder and in the Nyár Street wing of the spa the Continental Hotel was opened, the public spa in Klauzál Street was demolished, and in its place an art deco block of flats was built (today 46 Dohány Street). In the remaining art nouveau-style part of the building, the Kamara Motion Picture Theatre opened, which from the 1950s made way for several theatres operating for relatively short periods of time.

In 1970 the hotel closed its gates and the spa building became more and more rundown.

By the 1980s the building was in a perilous state, the tiles and majolica ceramics decorating the interior of the spa has been carried off, the glass dome had been destroyed and homeless people took up shelter in the building.

In 2005 the remaining section of the spa was declared a listed building, and after an accurate work of reconstruction and restoration Continental Hotel Budapest Superior – built on the site of the former Hungária Baths and Continental Hotel – opened its doors on 15th June 2010.

DIE HUNGÁRIA-BÄDER (GER)

Hotel Continental Budapest

Im Jahre 1827 eröffnete der Seidenhändler András Gamperl das Gamperl-Eisen-Heilbad an dieser Stelle. Doch 1838 zerstörte eine Überschwemmung in Pest das ursprüngliche Gebäude, und die Einwohner Pests gaben seit den 1840er Jahren dem neu errichteten Heilbad den Namen Hungária.

Um 1890 fand ein bedeutender Umbau des Flügels zur Nyár-Straße hin statt, und das Bad, das einst nur 15 Becken hatte, wurde vergrößert. Im Jahre 1897 kaufte die Familie Ringer das Hungária-Bad auf, das damals mehrere Baderäume, vier Gästeräume und einen Garten zur Entspannung besaß, und verwandelte es in einen Bäderkomplex, der den modernen Anforderungen der Zeit entsprach. Das Steinbad, 60 Becken und vier Dampfbäder waren über die Nyár-Straße zugänglich, während man das öffentliche Heilbad mit seinen 1 500 Kabinen, einem Buffet und einer separaten Modesektion von der Klauzál-Straße her betrat.

Im Jahre 1907 entwarf Emil Ágoston Pläne für ein eindrucksvolles modernes Bad, das in der Dohány-Straße 44 entstehen sollte. Der mehrgeschossige Bau im Stil der Wiener Sezession wurde 1909 übergeben und beherbergte außer den üblichen Badeeinrichtungen auch eine Schwimmhalle mit Säulen, in der Schwimmwettbewerbe stattfanden. Die Glaskuppel des Schwimmbads konnte mechanisch bewegt werden, und bei gutem Wetter konnten die Gäste sich so in einem Freibad vergnügen. In den 1920er Jahren wurde der Unterhalt des Baus schwieriger und eröffnete im Flügel zur Nyár-Straße hin das Hotel Continental. Das öffentliche Bad in der Klauzál-Straße wurde abgerissen; an seiner Stelle entstand ein Wohnhaus im Jugendstil (heute in der Dohány-Straße 46).

Im übrigen Teil des Jugendstilhaus eröffnete das Filmtheater Kamara, das ab den 1950ern mehreren kurzlebigen Theatergruppen ein Heim gab.

Das Hotel wurde 1970 geschlossen, und das Heilbadgebäude verfiel zunehmend.

In den 1980ern befand sich der Bau in einem bedrohlichen Zustand. Kacheln und die Majolika-Keramik, die das Innere schmückten, waren entwendet und die Glaskuppel zerstört worden; Obdachlose fanden im Gebäude Zuflucht.

Im Jahr 2005 fielen die Überreste des Heilbads unter Denkmalschutz, und nach einem detailgetreuen Umbau und einer Restaurierung eröffnete das Continental Hotel Budapest Superior – auf dem Grundstück des ehemaligen Hungária-Bads und Continental Hotels – seine Türen am 15. Juni 2010.

ŁAŹNIE HUNGÁRIA (POL)

Hotel Continental Budapest

W 1827 roku kupiec jedwabny, András Gamperl, otworzył w tym miejscu łaźnię nazwane jego nazwiskiem. W 1838 roku powódź Pesztu zmyła jednak ten pierwszy budynek i od lat 40-tych XIX wieku mieszkańcy Pesztu zaczęli określać odbudowane łaźnię mianem „Hungária”.

Okolo roku 1890 nastąpiła znaczna przebudowa skrzydła ulicy Nyár i łaźnię, licząc wcześniej zaledwie 15 wanien, powiększono. W 1897 roku łaźnię Hungária przejęła rodzina Ringerów; obiekt miał wtedy kilka sal kąpielowych, cztery pokoje dla gości i ogród do odpoczynku. Nowi właściciele zmienili łaźnię w kompleks kąpielowy spełniający ówczesne nowoczesne standardy. Wejście do części z kamiennymi łaźniami, 60 wannami i czterema saunami parowymi znajdowało się od strony ulicy Nyár, natomiast do publicznych łaźni leczniczych z 1500 kabinami, bufetem i wydzieloną tzw. częścią modową —od ulicy Klauzál.

W 1907 roku Emil Ágoston przygotował plany imponującego, nowoczesnego domu kąpielowego, który miał powstać przy ulicy Dohány 44. W 1910 roku kilkupiętrowy budynek w stylu secesji wiedeńskiej został oddany do użytku; poza znanymi urządzeniami kąpielowymi mieścił także basen kąpielowy w sali kolumnowej; w basenie odbywały się zawody pływakie. Szklana kopuła basenu była przesuwana i przy ładnej pogodzie otwierano ją, żeby goście mogli zażywać kąpeli na świeżym powietrzu.

W latach 20-tych XX wieku utrzymanie łaźni stało się trudniejsze; w skrzydle od strony ulicy Nyár otwarto Continental Hotel, łaźnię publiczną na ulicy Klauzál rozebrano i na jej miejscu zbudowano budynek w stylu art deco (obecnie: ulica Dohány 46). W pozostałej części budynku w stylu art nouveau otwarto kino Kamara, po którym od lat 50-tych sale przejmowało kilka stosunkowo krótko działających kin.

W roku 1970 hotel zamknięto a budynek łaźni zaczął niszczeć.

W latach 80-tych XX wieku budynkowi groziła katastrofa budowlana; płytki i ceramiczne dekoracje wewnątrz łaźni zostały wykradzione, szklana kopuła była zniszczona i budynek stał się przytuliskiem dla bezdomnych.

W 2005 roku pozostałą część łaźni wpisano na listę zabytków. Po przeprowadzeniu dokładnej rekonstrukcji i renowacji, 15 czerwca 2010 roku, na miejscu dawnych łaźni Hungária i hotelu Continental swoje podwoje otworzył Continental Hotel Budapest Superior.

HUNGÁRIA FÜRDŐ (HUN)

Hotel Continental Budapest

1827-ben Gamperl András selyemkereskedő nyitotta meg a Gamperl-féle Vasfürdőt ezen a helyen. Az 1838-as pesti árvíz azonban elmosta ezt az első épületet, s az újjáépült fürdőt az 1840-es évektől kezdték Hungária néven emlegetni a pestiek.

1890 körül a Nyár utca felőli szárnyat jelentősen átépítették, és kibővítették a korábban mindössze tizenöt káddal üzemelő fürdőházat. 1897-ben a Ringer család vásárolta meg a több fürdőszobával, négy vendégszobával és pihenőkerttel is rendelkező Hungária fürdőt, és a kor követelményeinek megfelelő, modern fürdőkomplexummá alakította át. A Nyár utca felől nyílt a kőfürdő, a hatvan kád- és a négy gőzfürdő, a Klauzál utca felől pedig a gyógyvizes népfürdő várta a vendégeket, ezeröttszáz kabinnal, büfével és külön úgynevezett divatosztállyal.

1907-ben Ágoston Emil készített terveket a 44. számú telken felépítendő impozáns, korszerű fürdőházra. 1910-ben adták át a többemeletes, bécsi szecessziós stílusú épületet, amelyben a korábban megszokott fürdőhelyiségek mellett egy úszóversenyek lebonyolítására is alkalmas, oszlopos úszócsarnok is helyet kapott. Az uszoda üvegkupolája mechanikusan mozgatható volt, amelyet szép idő esetén széttoltak, hogy a vendégek a szabad ég alatt fürdőzhessenek.

Az 1920-as években a fürdő fenntartása nehezzé vált, így Nyár utcai szárnyában megnyitották a Continental szállót, a Klauzál utca felőli népfürdőt lebontották, és helyére art-deco stílusú bérházat emeltek (ma Dohány utca 46.). A megmaradt szecessziós épületrészben Kamara mozgó néven filmszínházat nyitottak, amely az 1950-es évektől több, rövidebb ideig működő színháznak adta át a helyét.

1970-ben a szálló bezárta kapuit és a fürdőépület is egyre elhagyatottabb lett.

Az 1980-as évekre az épület állapota életveszélyessé vált, a fürdő belső terét díszítő csempéket és majolikákat elhordták, az üvegkupola megsemmisült, s az épületben hajléktalanok rendezték be menedékhelyüket.

2005-ben műemlékké nyilvánították az épület megmaradt részét, majd gondos rekonstrukciós és újjáépítési munkálatok után az egykori Hungária Fürdő és Continental Szálló helyén felépült Continental Hotel Budapest Superior 2010. június 15-től nyitotta meg kapuit.

MERCATO DEGLI AGRICOLTORI (ITA)

Szimpla Kert

La casa al 14 di Kazinczy Street fu costruita nel 1841. Il proprietario, Héber Sándor, aprì una fabbrica di stufe all'interno della struttura, nazionalizzata nel 1949. La casa e il cortile interno coperto da una vetrata finirono in uno stato di degrado fino a quando nel 2002 aprirono il Szimpla Kert, il primo ruin pub, variopinto centro dell'ospitalità e della vita culturale di Budapest.

L'apertura del Szimpla Kert nel 2002 è stata letteralmente e simbolicamente una pietra miliare della vita alternativa di Budapest. La conversione di questa fabbrica in un grande cinema all'aperto e in un pub, ha creato una struttura unica nella quale ospitare concerti, spettacoli teatrali e diversi eventi culturali.

Szimpla viene definito come uno "spazio di ricezione culturale", in riferimento alla nostra intenzione di abbracciare generi e artisti fuori dalle tendenze dominanti, facendoli esibire in un'atmosfera informale.

Sin dall'inizio, la missione principale è stata quella di modellare il nostro ambiente rendendolo più vivibile e accogliente, cercando tra i tesori culturali dell'Ungheria e del mondo, presentando e gestendo i talenti creativi e i loro prodotti e implementando modelli che aiutano lo sviluppo sostenibile in vari aspetti della vita.

L'attività più conosciuta è quella del Mercato degli Agricoltori a Szimpla Kert. Oltre a promuovere un'alimentazione sostenibile, essendo uno dei mercati più famosi, offre la possibilità di dialogo tra la società urbana e quella di campagna e permette alle organizzazioni no profit di ottenere fondi e promuovere le loro attività attraverso il Common Cauldron Project, progetto che ha sede proprio nel mercato. Ogni domenica possiamo acquistare verdure fresche, frutta, formaggi artigianali, carne, spezie e miele direttamente dai produttori. Gli acquisti sono resi ancora più gradevoli da concerti, programmi per bambini e degustazioni dei prodotti del mercato.

I venditori nei mercati sono chiamati tradizionalmente kofa. Sono maestri della persuasione e del mercanteggiare e, con il loro stile semplice, sono in grado di ammaliare i compratori. Inoltre, conoscono bene gli usi dei clienti abituali e possono far sembrare a chiunque di aver comprato il prodotto più bello e fresco.

FARMERS' MARKET (ENG)

Szimpla Kert

The house at 14 Kazinczy Street was built in 1841. The owner, Héber Sándor operated a stove factory in the building, which was nationalized in 1949. The house and the inner yard covered by a glass roof were doomed to ruin until Szimpla Kert opened in 2002, a colourful spot of Budapest's hospitality and cultural life, the first ruin pub.

The opening of Szimpla Kert in 2002 has been literally and also symbolically a milestone in the alternative life of Budapest. Converting this old factory into a huge open-air cinema and pub, they were able to create a unique framework for hosting concerts, theatre shows and many different cultural events.

Szimpla defines itself as a 'cultural reception space' indicating our intention to embrace genres and performers off the mainstream, presenting them in an informal atmosphere.

Right from the beginning, their main mission is to shape our environment, making it more livable and human friendly by searching for the cultural treasures of Hungary and the world, by introducing and managing creative talents and their products and by implementing and operating models that help sustainable development in many aspects of life.

The best known of these activities is the Farmers' Market in Szimpla Kert. Besides promoting sustainable eating, as probably one of the most popular markets it provides an opportunity for the society from the city and the country to have conversations, and an opportunity for non-profit organizations to raise funds and promote their activities by the Common Cauldron Project, that takes place at the market. Every Sunday we can buy fresh vegetables, fruits, handmade cheeses, meat products, herbs and honey directly from the producers. The shopping is made even more enjoyable by concerts, child programs and tasters of the market products.

The vendor in the markets used to be called kofa. They are masters of persuasion and chaffering, and with their simple style they charm the buyer. In addition, they know well all their returning customers' habits and they can make everyone feel that they bought the nicest and the freshest good.

DER WOCHENMARKT (GER)

Szimpla Kert

Das Haus Kazinczy-Straße 14 wurde 1841 erbaut. Der Eigentümer Héber Sándor betrieb dort eine Herdfabrik, die 1949 verstaatlicht wurde. Das Haus und der glasüberdachte Innenhof waren dem Verfall bestimmt – bis zur Eröffnung von Szimpla Kert 2002, ein farbenfroher Fleck Budapester Gastfreundschaft und des örtlichen Kulturlebens, die erste Ruinenkneipe.

Die Eröffnung von Szimpla Kert war buchstäblich und auch symbolisch ein Meilenstein in der Entwicklung alternativer Lebensformen in Budapest. Durch den Umbau der alten Fabrik in ein riesiges Freiluftkino und eine Kneipe gelang es den Besitzern, einen einzigartigen Ort für Konzerte Theatervorstellungen und andere kulturelle Events zu schaffen.

Szimpla versteht sich als „Raum der Kulturrezeption“ in der Absicht, Gattungen und Darsteller abseits des Mainstreams zu fördern und sie in einer lockeren Atmosphäre zu präsentieren.

Gleich zu Anfang war es unsere Hauptaufgabe, unsere Umwelt zu gestalten, sie lebenswerter und menschenfreundlicher zu machen, indem wir uns auf die Suche nach Schätzen aus Ungarn und der ganzen Welt machen, kreative Talente und ihre Produkte vorstellen und managen, sowie Modelle für eine nachhaltige Entwicklung zahlreicher Aspekte des Lebens umsetzen und betreiben.

Die bekannteste dieser Aktivitäten ist der Bauernmarkt im Szimpla Kert. Außer Kampagnen für nachhaltige Ernährung bietet dieser wahrscheinlich zu den beliebtesten zählende Markt Stadt- und Landbewohnern Gelegenheit, ins Gespräch zu kommen, und gemeinnützigen Vereinen, Spenden zu sammeln und Aktivitäten wie das Projekt des Gemeinsamen Kessels zu fördern, die hier stattfinden. Jeden Sonntag können wir frisches Gemüse und frisches Obst, handgemachte Käsesorten, Fleischprodukte, Kräuter und Honig direkt von den Erzeugern kaufen. Das Einkaufen wird durch Konzerte, Kinderprogramme und Kostproben der Markterzeugnisse noch angenehmer gemacht. Die Marktverkäufer, seit langem unter dem Namen kofa bekannt, sind Meister der Überzeugung und des Feilschens, und ihr schlichter Stil betört die Käufer. Außerdem kennen sie genau die Gewohnheiten ihrer Stammkunden, die das Gefühl haben, das beste und frischeste Erzeugnis gekauft zu haben.

RYNKU ROLNIKÓW (POL)

Szimpla Kert

Budynek przy ulicy Kazinczy 14 powstał w 1841 roku. Właściciel, Héber Sándor, prowadził w nim fabrykę pieców, którą znacjonalizowano w 1949 roku. Budynek wraz z wewnętrznym dziedzińcem nakrytym szklanym dachem był skazany na ruinę do momentu, gdy w 2002 roku otwart się tu pierwszy „zrujnowany pub”: Szimpla Kert, kolorowy ośrodek budapeszteńskiej gościnności i życia kulturalnego.

Otwarcie pubu Szimpla Kert w 2002 roku było dostownie, ale też symbolicznie, historycznym wydarzeniem w alternatywnym życiu Budapesztu. Dzięki przebudowaniu tej starej fabryki na ogromne kino na wolnym powietrzu i pub udało się stworzyć wyjątkową przestrzeń przeznaczoną na koncerty, przedstawienia teatralne i wiele różnych wydarzeń kulturalnych.

Szimpla jest określane jako „przestrzeń recepcji kultury”. Określenie to wskazuje na zamysł goszczenia gatunków i wykonawców spoza głównego nurtu przez prezentowania ich w nieformalnej atmosferze.

Od samego początku główną misją było kształtowanie naszego otoczenia, sprawianie, żeby życie w nim było znośniejsze i przyjaźniejsze człowiekowi — dzięki poszukiwaniu skarbów kultury węgierskiej i światowej, prezentowaniu i wspieraniu talentów twórczych i ich dzieł oraz wdrażaniu i stosowaniu modeli sprzyjających zrównoważonemu rozwojowi w wielu wymiarach życia.

Najbardziej znanym z tych działań jest Targ w Szimpla Kert. Poza promowaniem zrównoważonego odżywiania, jako prawdopodobnie jeden z najpopularniejszych targów w mieście, Targ w Szimpla Kert daje bywalcom okazję do rozmowy a organizacjom non-profit — do zbierania środków i promowania swojej działalności w ramach projektu Common Cauldron Project, realizowanego w godzinach otwarcia targu. Co niedzielę można tu kupić świeże warzywa, owoce, domowe sery, wędliny, ziota i miód bezpośrednio od producentów. Zakupy dodatkowo uprzyjemniają koncerty, programy dla dzieci i degustacje produktów dostępnych na targu.

Sprzedawców na targu nazywano dawniej kofa. To mistrzowie perswazji i targowania się; ich prosty styl potrafi zauroczyć. Poza tym dobrze znają zwyczaje wszystkich stałych klientów i potrafią każdemu dać poczucie, że kupić najlepsze i najświeższe produkty.

HÁZTÁJI PIAC (HUN)

Szimpla Kert

A Kazinczy utca 14-es szám alatti 1841-ben épült bérház korábbi tulajdonosa, Héber Sándor, kályhagyárat üzemeltetett az épületben, melyet 1949-ben államosítottak. Az üvegtetővel befedett udvaros ház lassú pusztulásra volt ítélve, míg 2002-ben megnyílt a Szimpla Kert, a budapesti vendéglátás és kulturális élet új színfoltja, az első romkocsmá.

A Szimpla Kert megnyitása szó szerint és szimbolikusan is mérföldkő volt a budapesti alternatív körökben. Azzal, hogy ezt a régi gyárat hatalmas nyitott szórakozó hellyé alakították, megalapoztak egy egyedülálló keretrendszert koncertek, színházi és egyéb kulturális események befogadására.

A Szimpla önmagát "kulturális befogadó helynek" tekinti, ezzel is kifejezve annak szándékát, hogy többféle műfajt ölelnek fel és a mainstream előadókat kötetlenebb környezetben mutatják be.

Az indulás óta hangsúlyt fektetnek a környezet aktív formálására, élhetőbbé, emberbarátabbá tételére. Céljuk Magyarország és a világ kulturális értékeinek felkutatása, kreatív tehetségeinek, termékeinek bemutatása és gondozása, valamint az élet számos területén a fenntartható fejlődést elősegítő modellek bevezetése és működtetése.

Ezen tevékenységeik közül talán a legismertebb az ötödik éve működő Szimplakerti Háztáji Piac. A belváros egyik legnépszerűbb termelői piaca mellett, hogy minden héten egyre népszerűbbé teszi a fenntartható táplálkozást, lehetőséget teremt a városi és vidéki társadalom párbeszédére, a piacon működő Közös Lábos lehetőséget teremt civil szervezetek adománygyűjtésére és tevékenységük népszerűsítésére. Minden vasárnap közvetlenül a termelőktől vehetjük meg a friss zöldséget, gyümölcsöt, kézműves sajtokat és hústermékeket, gyógynövényt és mézet. A bevásárlást koncert és gyerekprogramok, valamint kóstoló fűszerei.

A kofa a piacok árusítójának egykori neve. A rábeszélés és az alkudozás művésze, aki közvetlen, kicsit egyszerű stílusával lehengerli a piacozót. Ugyanakkor jól ismeri minden visszatérő vásárlója szokásait, úgy tudja kínálni áruját, hogy mindenki úgy érezheti, hogy ő kapta a legszebbet, legfrissebbet.

IL MERCATO DI KLAUZÁL SQUARE (ITA)

Antik Placc

Prima dell'apertura di Vásárcsarnok, c'era un mercato alle spalle dell'allora István Square. Era il mercato principale che nutriva la zona densamente popolata di Erzsébetváros. Tuttavia, il problema della scarsa igiene nella conservazione ed esposizione dei prodotti, della pulizia personale dei venditori e del collocamento dell'immondizia non fu mai risolto, per questo il mercato era un luogo malsano. Nonostante ciò, in questo posto Miklósy Gyula, un regista teatrale proveniente dalla campagna, aprì un teatro nel 1872, il terzo nella capitale. Furono messe in scena operette che ottennero un grande successo.

Il teatro presto si incendiò e al suo posto nel 1897 fu costituito il terzo dei cinque mercati coperti della capitale. Gli edifici moderni, ispirati all'architettura berlinese, posero le fondamenta per il commercio igienico e sicuro del cibo in città. Non solo i clienti, ma anche i commercianti beneficiarono da ciò, dal momento che riuscirono a vendere in condizioni migliori. Il mercato coperto poteva ospitare 200 venditori e c'era anche una sezione separata per il cibo kosher.

La piazza, che fu in seguito chiamata Klauzál Square, cambiò molto. Gli alberi facevano ombra sui campi da gioco appena costruiti.

Il mercato coperto è stato ristrutturato e riportato al suo stato originale, mantenendo l'atmosfera del posto. Le domeniche c'è un mercato dell'antiquariato chiamato Antik Placc. Nel mercato i commercianti vendono tesori antichi di alta qualità, oggetti dal design classico e retro. Qui possiamo trovare giochi antichi, servizi da tavola, mobili, piccole statue di Lenin, vecchi poster e libri. Gli oggetti di antiquariato si addicono allo stile dell'edificio.

Il compositore Seress Rezső (1889-1968), ha vissuto poco distante da Klauzál Square, al 46/b di Dob Street. Figura iconica di Erzsébetváros, è stato un pianista amato nei ristoranti della zona. Era molto conosciuto per il suo temperamento gioioso e per le sue melodie emozionanti e malinconiche. La sua opera più famosa è Gloomy Sunday, conosciuta in tutto il mondo durante la Grande Depressione e la guerra che seguì. Ci sono numerosi adattamenti di successo, come quello di Billy Holiday o Sinnead O'Connor.

THE MARKET PLACE OF KLAUZÁL SQUARE (ENG)

Antik Placc

Before the opening of the Vásárcsarnok there was a market on the back then called István Square. This was the main market feeding the densely populated Erzsébetváros. However, neither the hygienic storing and placement of the products, nor the personal hygiene of the vendors and the placement of the trash were tackled so the market was a real dump. Despite that, this was the place where Miklósy Gyula, a theatre director from the countryside, started his own theatre in 1872, the third one in the capital. They mostly played operettas with great success.

The theatre soon burned down and on the site in 1897 the third of the five market halls in the capital was built. These modern buildings inspired by Berlin design created the basic foundation of hygienic and reliable trading of food in the city. Not only the customers but the sellers also benefited from this since they were able to trade among much better circumstances. The market hall could fit 300 vendors and there was even a separate kosher section.

The square, which was later named Klauzál Square, changed a lot too. Trees gave shade to the newly built sports-ground and playground.

The market hall was renovated in its original state retaining the atmosphere of the place. On Sundays an antique market takes place here named Antik Placc. In the market vendors are selling high quality antique treasures, design classics and retro objects. We can find here old toys, dinner sets, furniture, small Lenin statues, old posters and antique books. The antique objects go really well with the mood of the building.

The composer, Seress Rezső (1889-1968) lived a few blocks away from Klauzál Square at 46/b Dob Street. As an iconic figure of Erzsébetváros, he was a beloved pianist in surrounding restaurants. He was known for his joyful temper and for his emotional, melancholic melodies. His most famous work is Gloomy Sunday, which was known world-wide during the Great Depression and the war following it. There are several well-known adaptations, such as the one from Billy Holiday or Sinead O'Connor.

DER MARKT AM KLAUZÁL-PLATZ (GER)

Antik Placc

Bevor die Markthalle hier eröffnete, gab es schon einen Markt am damaligen Stephansplatz. Dieser war der Hauptmarkt der dicht besiedelten Elisabethstadt. Da aber weder die hygienischen Bedingungen, unter denen die Erzeugnisse gelagert und ausgestellt wurden, noch die persönliche Hygiene der Verkäufer verbessert werden konnte, machte der Markt einen wirklich heruntergekommenen Eindruck. Und doch eröffnete hier Miklósy Gyula, ein Theaterdirektor vom Land, sein eigenes Theater im Jahre 1872, das dritte der Hauptstadt, und inszenierte mit großem Erfolg Operetten.

Jahre später brannte das Theater ab, und auf dem Grundstück wurde 1897 die dritte der fünf Markthallen der Hauptstadt errichtet. Die modernen, von Berliner Entwürfen inspirierten Gebäude schufen die Grundlage für einen hygienischen und zuverlässigen Lebensmittelhandel in der Stadt. Nicht nur die Kunden, auch die Verkäufer profitierten von dieser Verbesserung. Die Markthalle bot 300 Verkäufern eine Unterkunft, und es gab sogar eine Sektion für koschere Nahrung.

Der Platz, der später nach dem Politiker Klauzál benannt wurde, veränderte sich ebenfalls stark. Sonntags findet hier ein Antiquitätenmarkt unter dem Namen Antik Placc, statt. Hier werden alte Schätze hoher Qualität, Designklassiker und Retrogegenstände verkauft. Man kann alte Spielzeuge, Tafelgeschirr, Möbel, kleine Leninstatuen, sowie alte Plakate und Bücher finden. Diese Antiquitäten passen wirklich ausgezeichnet zum Ambiente des Gebäudes.

Der Komponist Seress Rezső (1889–1968) lebte mehrere Häuserblocks vom Klauzál-Platz entfernt in der Dob-Straße 46b. Der geliebte Pianist, der in den Restaurants des Viertels auftrat, wurde zu einer Kultfigur der Elisabethstadt. Er war bekannt für sein fröhliches Gemüt und seine gefühlvollen, melancholischen Melodien. Sein bekanntestes Werk ist „Trauriger Sonntag“, das während der Weltwirtschaftskrise und dem späteren Krieg um die ganze Welt ging. Zu den bekanntesten Adaptionen zählen die von Billy Holiday und Sinead O'Connor.

TARG NA PLACU KLAUZÁL (POL)

Antik Placc

Przed otwarciem hali Vásárcsarnok z tytu był targ, zwany wówczas placem István. Był to główny targ, na którym zaopatrywali się liczni mieszkańcy dzielnicy Erzsébetváros. Higiena przechowywania i ekspozycji produktów, higiena osobista sprzedawców i składowanie odpadków były jednak w ówczesnym stanie, więc targ był prawdziwym śmietniskiem. Mimo to właśnie tutaj Miklósy Gyula, dyrektor prowincjonalnego teatru, założył w 1872 roku własny teatr, który był trzecim w stolicy. Wystawiano w nim przede wszystkim operetki — z dużym powodzeniem!

Teatr wkrótce sponął i w 1897 roku na jego miejscu stanęła trzecia z pięciu hal targowych stolicy. Te nowoczesne budynki inspirowane stylem berlińskim dały podwaliny pod higieniczny, rzetelny handel żywnością w mieście. Skorzystali na tym nie tylko klienci, ale i sprzedawcy, bo mogli handlować w znacznie lepszych warunkach. Hala targowa mogła pomieścić 300 dostawców; znajdowała się tu nawet wydzielona część koszerne.

Plac, nazwany później placem Klauzál, również bardzo się zmienił. Drzewa ocienią nowo wybudowany plac sportowy i plac zabaw.

Halę targową przywrócono do stanu pierwotnego z zachowaniem atmosfery miejsca. W niedziele odbywa się tutaj targ staroci — Antik Placc. Sprzedawcy oferują wyjątkowe antyki, klasyki designu i przedmioty w stylu retro. Można tutaj trafić na stare zabawki, komplety obiadowe, meble, figurki Lenina, stare plakaty i książki. Antyki naprawdę pasują do atmosfery tego budynku.

Kompozytor Seress Rezső (1889–1968) mieszkał kilka ulic od placu Klauzál, na ulicy Dob pod numerem 46/b. Ten lubiany pianista okolicznych restauracji był charakterystyczną postacią dzielnicy Erzsébetváros. Słynął z wesotego usposobienia i grania emocjonalnych, melancholijnych melodii. W okresie wielkiego kryzysu i II wojny światowej najbardziej znane z jego dzieł, „Smutna niedziela”, cieszyły się popularnością na całym świecie. Istnieje kilka znanych adaptacji, na przykład autorstwa Billy Holiday i Sinead O’Connor.

.

KLAUZÁL TÉRI VÁSÁRCSARNOK (HUN)

Antik Placc

Vásárcsarnok megnyitása előtti időben is piacoztak már az akkoriban még István térnek nevezett területen, a sűrűn lakott Erzsébetváros élelmezésének egyik fő csomópontja volt itt. Azonban sem a higiénikus raktározás, sem az árusok tisztálkodása, sem a szemét elhelyezése nem volt megoldott. Egy "piszokfészek" terült el itt és erre a helyre álmodta meg Miklósy Gyula vidéki színigazgató 1872-ben a maga színházát, a harmadik magyar színházat, mely a fővárosban emelkedett. Főleg operetteket játszottak itt nagy sikerrel.

A színház azonban hamarosan leégett és helyére építtette a főváros 1897-ben a budapesti öt vásárcsarnok egyikét, a III. számú Vásárcsarnokot. Ezek a főleg berlini mintára épült korszerű létesítmények megteremtették a higiénikus, megbízható élelmiszerárusítás alapjait a városban. Nem csak a vásárlók, de a kofák is sokkal jobb körülmények között piacozhattak ezentúl. 300 árusnak volt lehetősége itt kereskedni, a csarnokban külön kóser részleg is rendelkezésre állt.

A később Klauzál térre átnevezett tér képe is egészen megváltozott, árnyas fák, játszótér, sportpálya létesült itt.

A vásárcsarnokot eredeti állapotában újjátották fel, megőrizve a hely atmoszféráját. Vasárnaponként Antik Placc néven antik tárgyak vására zajlik itt. A piacon válogatott árusok, minőségi antik kincseket, dizájn klasszikusokat, retro tárgyak árusítanak. Találhatunk itt régi játékokat, étkészletet, kisbútort, Lenin szobrocskát, korabeli plakátokat és antik könyveket. A régi tárgyak szépen illeszkednek a patinás épület hangulatához.

Seress Rezső zeneszerző (1889-1968) a Klauzál téri piactól néhány háznnyira élt a Dob utca 46/b szám alatt. Erzsébetváros ikonikus figurája, a környező éttermek kedvelt zongoristája vidám természetéről és érzelmes, szomorkás dallamairól volt ismert. Leghíresebb szerzeménye a Szomorú vasárnap (Gloomy Sunday), melynek zenéjét komponálta, világhíres volt a Nagy Gazdasági Világválság és az azt követő háború időszakában. Számos feldolgozása ismert, többek között Billy Holiday és Sinead O'Connor is énekelte.

RISTORANTE ZUPPA DI PIETRA (ITA)

Kőleves Vendéglő

L'edificio, nel quale si trova il ristorante Kőleves Vendéglő, fu costruito negli anni Cinquanta del XIX secolo con uno stile eclettico. Dall'anno 1898 l'architetto Heuffel Adolf divenne il proprietario dell'immobile, egli fu l'ideatore di importanti strutture a Budapest. Con il suo supporto furono costruite nuove terme, un ponte sul Danubio, un teatro e lo snodo per i trasporti fu rinnovato.

Una macelleria aprì al numero 41 di Kazinczy Street e Heuffel diede il permesso di costruire un mattatoio ortodosso e una fabbrica di carne, dato che le tradizioni giudaiche prevedono che la macellazione e la lavorazione della carne debbano avvenire secondo regole specifiche. La macelleria dei fratelli Rebenwurzle dovette affrontare una concorrenza persistente con la vicina fabbrica di carne Skrek in Dob Street. La macelleria kosher e la fabbrica di salsicce operarono fino al 2002, quando l'edificio fu demolito per le sue cattive condizioni. Alla fine fu salvato dalla demolizione e ristrutturato e nel 2013 aprì Kőleves. Qualche reperto della vecchia fabbrica può essere ammirato ancora oggi.

Il nome Kőleves viene da una storia popolare ungherese che narra di un povero soldato tornato in patria, il quale, dopo aver tentato invano di trovare una sistemazione per la notte, soggiornò da un'anziana signora avara.

Il soldato prese una pietra dal suo sacco e chiese una pentola e dell'acqua calda per cucinare una "zuppa alla pietra". Appena l'acqua iniziò a riscaldarsi il soldato disse che sarebbe stata meglio con della salsiccia, poi delle verdure e del riso. La signora era così curiosa che portò al soldato tutto ciò che le chiese. Mangiarono la "zuppa fatta con la pietra", piatto che risultò così gustoso che alla fine la signora comprò la pietra dal soldato.

Il ristorante mantiene fede al suo nome, il menu cambia quasi interamente ogni settimana, cercano di cucinare verdure stagionali fresche e producono molti ingredienti, come, ad esempio, marmellata, pane, sughi. Il ristorante viene gestito in un ambiente amichevole e con una politica che evita i conservanti.

A pochi isolati da Kőleves c'è lo studio di Ferenc Schneider (1830s), un disegnatore di carte da gioco. Qui, nel 1836, creò il primo mazzo delle cosiddette carte ungheresi. Da un lato il mazzo di carte ungheresi era un lavoro finemente sviluppato e figurativo, dall'altro lato Schneider divise a metà le carte in modo che l'immagine fosse visibile indipendentemente dalla mano con cui il giocatore le manteneva. In questo modo le carte erano più facili da tenere durante il gioco.

SOUP OF STONE RESTAURANT (ENG)

Kőleves Vendéglő

The building, in which Kőleves Vendéglő can be found, was built in the 1850s in eclectic style. From the year 1898 Heuffel Adolf architect was the owner of the building, he was also the initiator of significant constructions in Budapest. With his support new baths, a bridge over the Danube, a theatre were built and important transportation hubs were renovated.

A butcher shop operated at 41. Kazinczy Street and Heuffel allowed them to build an orthodox slaughterhouse and meat factory, since according to the Jewish traditions slaughtering the animals and preparing the meat have to be done by specific rules. The butcher's shop of the Rebenwurzle brothers faced persistent competition with the neighbouring Skrek meat factory in Dob Street. The kosher butcher's shop and sausage factory was operated here until 2002 when the building was sentenced to be demolished due its bad condition. Eventually it was renovated and saved and in 2013 Kőleves was opened. A few relics of the old factory can be seen up to this day. The name Kőleves comes from a Hungarian folk-tale where a poor homecoming soldier is accommodated by a stingy old lady after he could not find a place to stay for the night. The soldier takes out a stone from his bag and asks for a pot and water so that he can cook stone soup. As the water is getting heated the soldier says that it is going to be good but could be even better if it had some sausage, later some vegetables, then some rice in it. The lady is so curious that she brings everything that the soldier asks for. They eat the soup "made from stone", which is quite tasty. In the end the lady buys the valuable stone from the soldier.

The restaurant stays true to its name, the menu changes nearly entirely every week and they endeavour to cook from fresh, seasonal vegetables and they produce a lot of ingredients for themselves, for example marmalade, bread and gravy. The restaurant is managed in an environment friendly and additive free way.

A couple blocks away from Kőleves stood the studio of Ferenc Schneider (1830s), a card painter. Here he created the first deck of the so called Hungarian card in 1836. The Hungarian card on the one hand was a really finely developed and figurative deck on the other hand Schneider halved the cards so that the same image can be seen independently from whichever way the player is holding the card. This way the cards were easier to handle during a game.

DAS STEINSUPPENRESTAURANT (GER)

Kőleves Vendéglő

Das Gebäude, in welchem sich dieses Restaurant befindet, wurde in den 1850ern in einem eklektischen Stil errichtet. Ab 1898 war es Eigentum des Architekten Heuffel Adolf, der für wichtige Bauten Budapests verantwortlich zeichnete. Mit seiner Unterstützung entstanden neue Bäder, eine Donaubrücke und ein Theater, und wurden mehrere Verkehrsknotenpunkte umgebaut.

In der Kazinczy-Straße gab es einen Fleischerladen, und Heuffel erlaubte dem Besitzer, ein orthodoxes Schlachthaus und eine Fleischfabrik zu bauen, da das Schlachten von Tieren und die Aufbereitung des Fleisches nach jüdischen Traditionen bestimmten Regeln folgen musste. Der Fleischereiladen der Gebrüder Rebenwurz stand in ständigem Wettbewerb mit der benachbarten Fleischfabrik Skrek in der Dob-Straße. Der koschere Fleischereiladen und die Wurstfabrik blieben bis zum Jahr 2002 geöffnet, als das Gebäude wegen seines schlechten Zustands zur Zerstörung verurteilt wurde. Schließlich wurde es aber doch restauriert und gerettet – im Jahr 2013 eröffnete „Kőleves“. Ein paar Überreste der ehemaligen Fabrik sind heute noch zu besichtigen.

Der Name Kőleves stammt aus einem ungarischen Märchen, in dem ein nach Hause zurückkehrender Soldat von einer geizigen alten Dame aufgenommen wird, nachdem er keinen anderen Übernachtungsplatz finden konnte. Der Soldat nimmt einen Stein aus seinem Knapsack und bittet um einen Topf und Wasser, damit er seine Steinsuppe kochen könne. Während er das Wasser erhitzt, erklärt der Soldat, dass die Suppe gut schmecken wird, es aber noch besser wäre, wenn er ein paar Würste hinzugeben könne. Später empfiehlt er noch etwas Gemüse und schließlich noch etwas Reis. Die Dame ist so neugierig, dass sie alle diese Zutaten herbeigeschafft. Die „aus Stein gemachte“ Suppe schmeckt dann auch ausgezeichnet, und die Dame kauft dem Soldaten seinen wertvollen Stein ab.

Das Restaurant ist seinem Namen treu geblieben. Die Speisekarte ändert sich fast wöchentlich, in den Teller kommt soweit möglich frisches Gemüse der Saison, und vieles, wie Marmelade, Brot und Soßen, ist hausgemacht. Das Personal des Restaurants bemüht sich darum, umweltfreundlich zu sein, und meidet Zusatzstoffe. Ein paar Häuserzeilen weiter steht das Studio von Ferenc Schneider (1830er Jahre), einem Spielkartenmaler. Hier entstand 1836 der erste sogenannte ungarische Kartensatz. Das ungarische Blatt ist einerseits wirklich künstlerisch gestaltet und andererseits halbierte Schneider die Karten so, dass ihre Motive punktsymmetrisch dargestellt werden; Spieler können so den Wert unabhängig davon erkennen, wie die Karten gehalten werden – ein deutlicher Vorteil beim Spielen.

RESTAURACJA „ZUPA NA KAMIENIU” (POL)

Kőleves Vendéglő

Budynek, w którym mieści się Kőleves Vendéglő, wzniesiono w latach 50-tych XIX wieku w stylu eklektycznym. Od roku 1898 jego właścicielem był architekt Heuffel Adolf, który zapoczątkował ważne budowle w Budapeszcie. Z jego wsparciem zbudowano nowe łaźnie, most nad Dunajem i teatr oraz odnowiono ważne węzły transportowe.

Przy ulicy Kazinczy 41 mieścił się rzeźnik, któremu Heuffel pozwolił zbudować ubojnię rytualną i zakład mięsny, bo według tradycji żydowskiej ubój zwierząt i przygotowanie mięsa musi przebiegać według szczególnych zasad. Sklep mięsny braci Rebenwurzle nieustannie konkurował z pobliskim zakładem mięsnym Skrek na ulicy Dob. Koszerny sklep mięsny i fabryka kiełbas działały tutaj do roku 2002, gdy zdecydowano o wyburzeniu budynku z uwagi na jego zły stan. Ostatecznie uratował go remont i w 2013 roku otwarto Kőleves. Do dzisiaj można tu dostrzec kilka pozostałości starego zakładu.

Nazwa Kőleves pochodzi z węgierskiej baśni ludowej, w której biednemu żołnierzowi wracającemu do domu gościny udziela skąpa staruszka, gdy młodzieńcowi nie udaje się znaleźć noclegu. Żołnierz wyjmując z torby kamień i prosi o garnek z wodą, żeby ugotować zupę. Podgrzewając wodę, żołnierz mówi, że zupa będzie dobra, ale mogłaby być jeszcze lepsza, gdyby dodać do niej trochę kiełbasy, później warzyw i wreszcie ryżu. Staruszka jest tak zaciekawiona, że przynosi wszystko, o co poprosi żołnierz a wreszcie jedzą zupę ugotowaną „na kamieniu”, która obojgu bardzo smakuje. Na końcu staruszka kupuje od żołnierza cenny kamień.

Restauracja pozostaje wierna swojej nazwie. Prawie całe menu zmienia się co tydzień a kuchnia stara się korzystać ze świeżych, sezonowych warzyw. Wiele składników jest wytwarzanych we własnym zakresie, na przykład marmolada, chleb i sosy. Restauracja jest prowadzona z poszanowaniem środowiska i nie stosuje dodatków do żywności.

Kilka ulic od Kőleves znajdowało się studio Ferencza Schneidera (w latach 30-tych XIX wieku), który tworzył ilustracje kart do gry. To tutaj w 1836 roku stworzył pierwszą talię tzw. kart węgierskich. Karty węgierskie miały po jednej stronie bardzo delikatny rysunek a po drugiej — symbole. Schneider podzielił karty na pół, żeby ten sam rysunek był widoczny niezależnie od tego, z której strony gracz będzie trzymał kartę. Dzięki temu korzystanie z kart podczas gry było łatwiejsze.

KŐLEVES VENDÉGLŐ (HUN)

Kőleves Vendéglő

Az épület, melyben a Kőleves Vendéglő található, az 1850-es években épült eklektikus stílusban. 1898-tól Heuffel Adolf építész volt a tulajdonosa, aki a korabeli Budapesten jelentős építkezések kezdeményezője volt. Az ő támogatásával építtették a főváros fürdőket, új dunai hidat, színházat, újjított fel jelentős csomópontokat.

A Kazinczy utca 41-ben kóser hentes üzlet működött, akinek Heuffel engedélyezte ortodox vágóhíd és húsüzem kialakítását is, mivel a zsidó hagyományok szerint az állatok levágásának és a hús elkészítésének különleges szabályok szerint kell történnie. A Rebenwurzle testvérpár hentesüzlete állandó versengésben állt a közeli Dob utcai Skrek-féle húsüzemmel. 2002-ig működött itt kóser hentes és kolbászüzem, amikor az épületet rossz állaga miatt kiürítették és bontásra ítélték. Végül sikerült felújítani és megmenteni, majd 2013-ban megnyitott itt a Kőleves. A korabeli üzem néhány emléke a mai napig meglekíthető.

A Kőleves név egy magyar népmeséből származik, ahol egy hazatérő szegény katona, miután sehol nem kap szállást és vacsorát, egy öreg fukar asszonyhoz tér be. Tarisznájából elővesz egy darab követ, és csak egy edényt és vizet kér, hogy a kőből levest tudjon magának főzni. Ahogy melegszik a víz, a katona mondogatja, jó lesz, jó lesz, de még jobb lenne, ha lenne benne kis kolbász, kis zöldség, kis rizs. Az asszony olyan kíváncsi, hogy mindent előhoz a kamra rejtekéből. Jóízűen megeszik a "kőből készült" levest, ami igen ízletes lett és az asszony kapzsiságában még meg is veszi tőle a becses követ.

A Vendéglő abban az értelemben hű a nevéhez, hogy a menü szinte hetente megújul, igyekeznek az adott évszak friss zöldségeiből főzni, sok mindent maguk állítanak elő az ételekhez, legyen az lekvár, kenyér, mártás. Környezettudatos és adalékmentes módon vezetik az éttermet.

Néhány háznaira a Kőlevestől állt Schneider Ferenc (1830-as évek) kártyafestő műhelye, ahol 1836-ban elkészült az úgynevezett magyar kártya első paklija. A magyar kártya egyrészt egy nagyon szépen kidolgozott, figuratív pakli volt, másrészt Schneider megfelezte a kártyalapokat, hogy mindkét oldalon ugyanazt a képet lássa a kártyázó. Így a játék során sokkal könnyebben kezelhető volt a kártyalap.

DISCLAIMER

Azione n. 2018-1-IT02-KA204 048011

(ITA)

Realizzato nell'ambito del progetto EU-ACT sviluppato nel programma Erasmus Plus KA2 Partenariati Strategici per l'innovazione dell'Educazione degli Adulti.

Questo progetto è stato finanziato con il sostegno della Commissione europea. Questa pubblicazione riflette solo le opinioni dell'autore e la Commissione non può essere ritenuta responsabile per qualsiasi uso che possa essere fatto delle informazioni in esso contenute.

Action n. 2018-1-IT02-KA204-048011

(ENG)

Realized in the framework of the project EU-ACT developed in the program Erasmus Plus KA2 Strategic Partnerships for Adult Education Innovation.

This project has been funded with support from the European Commission.

This publication reflects the views only of the author, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.

Aktion n. 2018-1-IT02-KA204-048011

(GER)

Realisiert im Rahmen des Projekts EU-ACT, entwickelt im Rahmen des Programms Erasmus Plus KA2 Strategische Partnerschaften für Innovation in der Erwachsenenbildung.

Dieses Projekt wurde mit Unterstützung der Europäischen Kommission finanziert.

Diese Veröffentlichung gibt nur die Ansichten des Autors wieder, und die Kommission kann nicht für die Verwendung der darin enthaltenen Informationen verantwortlich gemacht werden.

Projekt nr 2018-1-IT02-KA204048011

(POL)

Został zrealizowany przy wsparciu finansowym Komisji Europejskiej w ramach programu KA2 Partnerstwa strategiczne na rzecz edukacji dorosłych – Innowacja, Erasmus+, Projekt EU-ACT.

Ten projekt został sfinansowany przy wsparciu Komisji Europejskiej.

Niniejsza publikacja odzwierciedla jedynie poglądy autora, a Komisja nie ponosi odpowiedzialności za jakiegokolwiek wykorzystanie zawartych w niej informacji.

Action n. 2018-1-IT02-KA204-048011

(HUN)

Az EU-ACT project részére, az Erasmus Plus KA2 Strategic Partnerships for Adult Education Innovation keretében.

Ezt a projektet az Európai Bizottság támogatásával finansírozták.

Ez a kiadvány csak a szerző nézeteit tükrözi, és a Bizottság nem tehető felelőssé az abban foglalt információk felhasználásáért.

COORDINATOR

Italy
www.euro-net.eu

PARTNERS

England (UK)
www.interacting.uk.com

Germany
www.crnonline.de

Poland
euroidea.wordpress.com

Hungary
www.ikte.hu

1143 Budapest, Ilka u. 47 ° Hungary

+36 20 317 6964

budapest@europecitytellers.eu

www.europecitytellers.eu

Retain. Reuse. Revise. Remix. Redistribute.

Download the APP
europecitytellers

App Store

Google Play